

STRUCTURI ARGUMENTATIVE ÎN DISCURSUL RELIGIOS. CUVÂNTAREA RELIGIOASĂ PRILEJUITĂ DE SFÎNTIREA BISERICII

SORIN GUIA
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

În literatura omiletică, clasificarea cuvântărilor religioase se face pe baza unor criterii tradiționale care urmăresc forma, conținutul și scopul acestora. Astfel, se distinge între genurile a căror zis „clasice” (repräsentate de *omilie*, *predica tematică* și *panegiric*), rostită în fața unui auditoriu format din persoane care frecventează biserică, convins de învățurile care sunt doar reactualizate și sistematizate, și, de cealaltă parte, *pareneza*, rostită la slujbele ocazionale și adresată unui public mai larg. Aceste discursuri sunt ocazionale prin faptul că nu sunt legate de un moment central al Liturghiei, fiind rostită în diferite momente din viața unei comunități (instalarea preotului în parohie, vizita ierarhului, sfintirea bisericii), dar și cu ocazia momentelor importante din viața creștină (botez, cununie, înmormântare, împărțire etc.).

Predica la sfintirea bisericii¹ este o cuvântare inuită, de regulă, de un ierarh care comunică învățările privitoare la biserică ca loc de cult, insistând, în același timp, asupra aspectelor interconfesionale legate de biserică, preoție etc. Ca urmare, predica la sfintirea bisericii are *caracter dogmatic* (întrucât se problematizează aspecte teologice fundamentale), *caracter polemic* (întrucât este apărata identitatea confesională în raport cu altele) și *caracter educativ* (întrucât transmite învățările de credință). În ansamblu, se poate aprecia că predica la sfintirea bisericii cuprinde două secvențe discursivee aflate în strânsă legătură – partea panegirică și partea didactică-parenetică – relată ie căreva fi descrisă pe parcursul analizei. În cele ce urmează, vom cerceta acest tip de predică, urmărind rindul organizării și relațiile dintre secvențe pe baza discursului *De veghe întru păstrarea și apărarea dreptei noastre credințe*², rostit de către mitropolitul Ardealului, Antonie Plămădeală³.

În privința organizării retorice a discursului se observă existența unei delimitări relativ clare între *dimensiunea etică* (morală), prin care predicatorul își legitimează poziția și autoritatea discursivă, *dimensiunea ratională*, prin care oratorul anunță și dezvoltă temele discursivee și relațiile dintre ele (plata și răsplata, judecata divină, relația creștinului cu biserică).

¹ Sfintirea unei biserici este locul după terminarea construcției unei noi lăcașuri de cult, după renovarea unei biserici vechi sau după restaurarea picturii.

² Cuvântarea a fost rostită cu ocazia sfintirii bisericii din Micfalău, județul Covasna, în ziua de 28 noiembrie 1986 și este inclusă în volumul de predici Antonie Plămădeală, *Cuvinte la zile mari*, Sibiu, 1989, p. 352–357.

³ Antonie Plămădeală, mitropolit al Ardealului între anii 1981 și 2005, unul dintre marii ecumeniști ai Bisericii Ortodoxe Române, s-a remarcat prin activitatea prodigioasă în Biserică Ortodoxă Română, dar și ca scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor și al Academiei Române, ca predicator cu mare audiență în rândurile clerului și credincioșilor, luptând pentru protejarea credinței ortodoxe în Transilvania.

etc.) și dimensiunea emocională, de tip performativ, prin care se face apel la sentimente și stiluri menite să dezvolte ideea de recunoaștere și mulțumire („Fi și încredință toti care numele vest este scris în cartea veșnică a lui Dumnezeu”, p. 352, formulat de mai multe ori pe parcursul discursului: „To iată și fi și spătii când nici nu vă veți aștepta”, p. 352; „Fi și încredință toti care vă veți întâlni cu fapta dvs. bună”, p. 353; „Biserica va pomeni acum, și după ce veți trece din viața aceasta, în vecii vecilor”, p. 353).

Aadar, prima parte este panegiric, oratorul exprimându-și bucuria momentului său laudă adusă divinității, felicitarea membrilor parohiei, mulțumirea de a fi putut participa la acest eveniment al comunității respective:

„Am venit cu multă bucurie, de să sunteți destul de departe de Sibiu, că să fim astăzi împreună la această mare sărbătoare a parohiei. Am înălțat din cuvânturile, care să au rostit înaintea mea¹, că s-a depus multă efort, să au cheltuit multă bană, să au făcut multe sacrificii pentru că să-o putem vedea așa cum este astăzi. Aduc felicitări cu totul deosebite și mulțumiri tuturor celor care, într-un fel sau altul, să au ostenit cu brațele, cu darurile, cu sfatul lor, pentru că lucrarea să se termine să ajungă până în situația în care să invocăm pogorârea Duhului Sfânt pentru resfințirea ei” (p. 352).

În plan lingvistic, se observă existența unei organizări sintactice simple, cu propoziții aflate în relație de coordonare, discursul fiind concentrat în jurul unor intensificatori antepuși sau postpuși, prin care se exprimă efectul beneficiar al stării daniei colective.

Argumentul autoritatii hierarhului este transpus lingvistic prin enunțuri de natură imperativă, întrebuiind în discurs pentru a întări tehnica auditoriului și pentru a înțelege, dacă este cazul, eventualele îndoieri pe care unii dintre ascultatori le-ar putea avea. Autoritatea hierarhului se întrevede din formula „fi și încredință-i”, prin care celor care au contribuit la renovarea Bisericii li se întărește credința în răsplata divină: „Fi și încredință toti care numele vest este scris în cartea veșnică a lui Dumnezeu (...). Pentru că există în lumea aceasta încă, precum și în lumea de dîncolo, o placere pentru tot ceea ce facem, pentru ce facem bine, ca și pentru ceea ce facem rău” (p. 352). Într-o altă secvență discursivă, același îndemn urmărește să încredeze auditoriul „că nu există (...) placere răsplătită”, prin revenirea la formula imperativă după prezentarea a celor două tipuri de judecătări (particulară și universală)², scopul nefiind de a lăuda, ci de a îndemna la continuarea eforturilor spre faptele bune: „Astfel de fapte lucrează pentru cei care le fac, și după moartea lor. (...) Fi și încredință toti, că vă veți întâlni cu fapta dvs. bună”. Astfel, enunțul „Fi și încredință-i!” reprezintă un motiv discursiv cu funcție persuasivă, din care transpare încurajarea și recomandarea meritelor auditoriului.

Amintirea unui moment principal al sărbătorii Liturghiei, adică ieșirea cu Sfintele Daruri, este valorificată ca argument prin autoritate:

„De altfel, ați auzit în rugăciunile Bisericii că ea, întotdeauna, la toate slujbele bisericii, se roagă: «Pentru ctitorii sfântului locașului acestuia» (...). Biserica va pomeni acum, și după ce veți trece din viața aceasta, în vecii vecilor, atâtă vreme că un preot va fi aici și va spune din

¹ Înaintea hierarhului, preotul paroh înține, de obicei, o cuvântare în care să exprime bucuria și mulțumirea de a fi putut duce la capăt construcția/renovarea bisericii, rostind o predicatorie liturgică despre biserica creștină ca lăcaș de rugăciune și de comuniune liturgică, partea finală a discursului fiind una de mulțumire, adresată donatorilor și ostensorilor care au contribuit la realizarea acțiunii de restaurare. Vezi, în acest sens, Grigoraș (2000b: 103–104).

² Această iată de explicitare a celor două tipuri de judecătări este realizată într-o modalitate specifică oratoriei clasice, în care autorul întrebă, și spunde, instituind un dialog imaginär cu auditoriul, apelând la exemple concrete, dar și la o istorioare menită să streze trezătarea ascultatorilor.

fa a altarului: «Pomene te, Doamne, iart Doamne, pe ctitorii sfântului loca ului acestuia!»” (p. 353).

Se observ , din acest exemplu, realizarea subtil a unei distinc ii religioase fundamentale, antiteza dintre vremelnicia vie ii i a faptelor p mânte ti i ve niciu vie ii de apoi. Interesant este c argumentele de natur teologic sunt îmbog ite, în vederea înt ririi tezei enun ate – efortul i r splata, – prin întrebuin area unor expresii populare române ti, care actualizeaz , în discurs, un fond colectiv tradi ional, armonizat cu cel din discursul individual al predicatorului: „*nu exist* , (...) cum spune prea frumos limba româneasc , *plat f r r splat* ” (p. 352); „Nu spunem noi în vorba noastr româneasc , «*Cine d , lui î i d !*»” (p. 353). Avem, a adar, *reflectarea competen ei paremiologice* pentru a amplifica, cu elemente de cultur , limb i civiliza ie româneasc , ideile proprii, proverbele fiind legate de text prin simbolistica lor sapien ial . Astfel, se ine cont de situa ia comunicativ , de natura auditoriului i de cerin ele de moment ale acestuia¹, dat fiind c succesul unei interven ii discursivee este determinat de gradul de accesibilitate a discursului i a inten iilor predicatorului. O interven ie discursiv poate influen a auditoriul în m sura în care este în eleas i receptat de acesta din urm ².

Aspectul sapien ial al cuvânt rii este fixat prin *metafore, pilde i istorioare*. De altfel, în partea a doua a discursului, care face referire la Biseric , la rug ciune i la preo ie, toate aspectele dogmatice referitoare la acestea, prezentate sumar, sunt dezvoltate în acest mod. Exemplul cu feti a care merge pentru prima dat cu trenul i se întreab cum va trece acesta peste râuri i dealuri i r spunsul exclamativ pe care i-l d („Cineva a trecut pe aici înaintea noastr i a construit poduri i a s pat tuneluri pentru noi! ce bine!”) prezint , dincolo de înv tur , un fir epic, cu o profund implica ie moral , atât pentru predicator cât i pentru auditoriu.

Întrep trunderea stilului narativ cu comentariul dramatizat al predicatorului se întrevede în împletirea povestirii cu interoga ia retoric , a c rei for persuasiv rezult din anticiparea i înt rirea reac iei pe care cineva din auditoriu, aflat într-o situa ie precum cea amintit de orator, ar putea-o avea în momentul enun rii ur rii: „Oare vara, când ar i a înfierbânt totul, i ne afl m în c 1 torie, i afl m în cale o fântân , i bem ap rece din ea, nu zicem: «Dumnezeu s -i dea s n tate celui care a s pat-o», sau «Dac e mort, Dumnezeu s -i ierte p catele?» Zicem. V d c to i da i din cap afirmativ (p. 353)”. Dublarea imediat a întreb rii retorice prin r spunsul dat de emi tor are ca efect emfaza; oratorul i i valideaz discursul cu reac ia auditoriului, pentru a confirma juste ea spunerilor sale.

O tr s tur a predicii religioase, explorat i în discursul analizat, este preferin a pentru *argumentarea prin citate biblice i patristice*³, care confer autoritate, credibilitate i asigur adeziunea la ideile religioase enun ate. În discursul religios, convingerea este guvernat de autoritatea textelor canonice, predicatorii urm rind s transforme textul sacru într-un model performativ, s realizeze un transfer al sacrului c tre realit ile cotidiene.

Partea a doua a discursului, didactico-parenetic , se constituie într-o cuvântare despre biseric – „loca de închin ciune” (p. 354), „stâlp i temelie adev rului” (p. 355) etc.

¹ De altfel, aceste cerin e sunt men ionate în majoritatea lucr rilor de omiletic . A se vedea, în acest sens, Chilea (1954: 36–38), Cristescu (1950: 137–157), Belu (1959: 263–276), Pl m deal (1996: 178–187).

² Cf. S 1 v stru (1996: 191).

³ Sursa este o component important în strategia argumentativ , întrucât exercit un rol puternic în procesul de persuadare. Când este citat o surs , în esen , este furnizat un argument bazat pe autoritatea expertului, pe autoritatea religioas (cum sus îne biserică, sfântul..., biblia), pe autoritatea masei (este bine iut faptul c, cum tie fiecare); vezi LoCascio (2002: 121–122).

Așeziunea, ca un argumentativ care aduce în mod gradat elemente noi, se sprijină pe autoritatea și credibilitatea indisputabilă a cuvintelor rostite de Hristos și de Apostolul Pavel: „a numi-o Mântuitorul când a izgonit vânzătorii din templu, «casa Mea este casă de rugăciune» (Matei 21, 13); „Biserica este «stâlp și temelie adevăratului», cum spune Sfântul Apostol Pavel. Aadar, ceea ce ați spus dvs. aici este un loc de închinăciune” (p. 354). Evanghelia și Epistola paulină sunt asumate în discursul ierarhului, relatăndu-i de intertextualitate servind atât pentru legitimarea propriei orașă că și ca ilustrare a modelelor sacre pe care predicatorul le aduce în atenția auditoriului.

Oratorul conchide prin conectorul „aadar” și instituie o catedră despre cum trebuie să fie spusă rugăciunea, intervenind aici componenta interrogativ-retorică. Pe lângă demersul expozițiv, remarcă folosirea fragmentară a dialogului, capacitatea de a polemiza cu un interlocutor imaginär, de a anticipa și spunsuri și argumente ale unui „adversar” imaginat de predicator pentru cei care ascultă. Ene urile interrogative sunt folosite pentru a construi o întrebare, pentru a schimba o potențială poziție de respingere a întrebării ori pentru a obține asentimentul, confirmarea sau adeziunea din partea interlocutorului. Întrebările („Cum trebuie să fie rugăciunea pe care o facem către Dumnezeu?”, „Ce să cerem de la Dumnezeu?”, „Ne rugăm lui Dumnezeu și nu ni se împlinesc. Iată ne întrebăm atunci, de ce?” – p. 354) li se oferă spunsuri clare, simple, dar pline de substanță („Rugăciunea pe care o facem către Dumnezeu trebuie să fie din inimă curată, din credință și rată”; „Să fiecare ce să cerem de la Dumnezeu. Fiecare are grijile lui...”; „Poate că ceea ce ne doream nu ne era de folos” – p. 354). De asemenea, oratorul anticipatează posibilele obiecte ale ascultătorilor, cărora le să spună în chip eficient. Ne aflăm în faza polemică și problematizantă, moment al expunerii argumentelor proprii și a responzorii argumentelor posibilului adversar sau neofit: „Unii vor zice: Nu să tim să ne rugăm. Cine nu tie să - îi aduc aminte de rugăciunea pe care ne-a învățat Hristos să-o spunem. Este scurt și simplu: «Tatăl nostru carele e tu în ceruri...», pe aceasta să tim să iți” (p. 354-355). Intenția este de a puncta asupra parțialității rugăciunii legate de iertarea „greșilor noștri” printr-o serie de întrebări retorice, cu scopul de a invita la reflexie:

„Ne oprim noi în acel moment să ne facem un mic examen de conținut? Iertăm oare că adevărat pe cei care gresesc nou? (...) Dacă nu-l iertăm, cum îndrznim să-i spunem lui Dumnezeu: «Iată ne iartăm nou...?». Să mai ales, cum îndrznim să-i spunem: «Precum și noi iertăm», când de fapt nu-am iertat? Îl minăm pe Dumnezeu. De fapt îi spunem: «Iată nu ne iartăm nou, precum nici noi nu iertăm pe cei care ne-au greșit nou». Dar ce rugăciune e aceasta când cerem blestemul în loc de ajutor? Iată totuși cu mulțimea dintre noi care au sătăcuță lucrurile!” (p. 355).

După acest dialog imaginär cu auditoriul, prin pilda care face referire la blestemul atras în urma invocărilor de tipul „Să mă bat Dumnezeu! Să mă trănească! Să mă fulgere! Să fiu al dracului!” (p. 355), se face apel la virtuile sacrosanțe ale cuvântului. Întemeindu-se pe credință, invocarea Dumnezeirii are efecte în planul vieții cotidiene, ierarhul urmărește să comunice că învățurile religioase trebuie transpusă în fapte de viață.

Iată o tehnică retorică bine susinută. În discursul unei teme cu argumentație coerentă apar elemente care se vor valorifica mai târziu. Retorul construiește în contextul receptorilor săi de a teptare asupra cărora va reveni. Predicatorul anticipatează „deplasările” de conținut ale auditoriului și își formează discursul în funcție de aceste intuiții. Le vorbește despre biserică, ca loca de închinăciune, le explică rostul acesteia, apoi îi învață să se roagă, să mediteze. Apelul la cuvintele lui Hristos vine să întărească ideile susinute; Casa lui Dumnezeu este creată de Hristos și tot El este Cel care ne învață să ne rugăm. Sunt puse în balanță două tipuri de rugăciune, transpusă semantică în două noțiuni, rugăciunea și blestemul, blestemul fiind prezentat ca „rugăciune”, ca invocare a lui Dumnezeu. Componenta polemică și pilda

despre blestemul-rug ciune sunt următe de sinteza a ceea ce înseamnă cu adevărat rug ciunea („Rug ciunea noastră trebuie să fie curat (...) și luminat la biserică” – p. 355), a ceea ce înseamnă Biserica, pe care ei, ascultătorii, au refuzat-o și astăzi au sfârșit-o.

Următoarea secvență discursivă face trecerea de la cateheza despre Biserică la cea despre importanța preoției în Biserică cretină. Se înține contextul situațional (faptul că respectivă comunitate ortodoxă se află într-o zonă cu populație preponderent maghiară, în care elementul neoprotestant a găsit un câmp mai prielnic față de celelalte provincii ale țării). Autoritatea scripturistică („Biserica este «stâlp și temelie a adevărului», cum spune Sfântul Apostol Pavel” – p. 355) este transferată în sfera umanului, pentru o mai bună receptare a discursului și pentru întărirea învățăturii ortodoxe. O altă pildă¹, dialogul polemic între două persoane cu opiniile diferite față de necesitatea spirituală a bisericii și a preoției, oferă auditoriului săptămână ferme dovezi realității religioase: „Acesta în Biserică, a spus ortodoxul. Cei care coboară din ea se încadrează și pierd sufletul. (...) Acesta în Biserică: frate preot, este frâncăcini. Nu se poate Biserică frate preot!” (p. 356).

Combaterea învățăturilor neortodoxe despre biserică și preoție², început implicit prin această pildă, este continuat într-o formă explicită, dialogat, invocând convingători unității bisericii, manifestată în mijlocurile ecumenice:

„cei care contestă treptele preoției și biserica-loca, le au subalte forme. În loc de preoți au păstorii, în loc de biserici, «case de rugăciune». Ce înseamnă această? Înseamnă că recunosc adevărul, dar îl caricaturizează. Cu ce scop? Ca să fie altfel decât este lumea. Ca să se deosebească, să întemeieze *biserica e paralele*, să ia de sub autoritatea canonice a *Bisericii*. și să pierdă drumul măntuirii” (p. 356).

Se insistă asupra unicării adevărului de la Hristos și se luptă împotriva tendințelor prin care „înălțări” lumii noi încearcă să se diferențieze, să se plaseze în afara sistemului, de către nu pot renunța la dimensiunea spirituală. Simbolistic, opozitia între plural (*biserica e paralele*) și singular (*Biserica*) este reflectarea lingvistică a adevărului de credință (*Biserica*) față de alte „învățături” (*biserica e paralele*). Suffixarea diminutivă nu face decât să intensifice atitudinea ironică, de distanță față de lumea „înălțării”.

Contextul comunicativ este construit prin *argumente de natură etnică și confesională*: „nu există (...)”, cum spune prea frumos limba românească, plătită și răsplătită” (p. 352); „există, potrivit învățăturii noastre ortodoxe, două judecății” (p. 352); „nu spunem noi în vorba noastră românească, «Cine dă, lui îl dă! (...)»” (p. 353); „Românul are o vorbă: «Tot răul este spre bine». Românul tie să îl tragă de partea lui și insuccesele, socotindu-le că au în ele și ceva bun.” (p. 354); „Vorbi și lui Dumnezeu în limba străină” (p. 357).

Locutorul explică ce înseamnă biserica, apelând la metafore-simboli precum *crucea*, *corabia*, *drumul*. Biserică este *cruce* (expresie a destinului hristic), *corabie* (salvare a omenirii, în conformitate cu textul biblic) și *drum* (cale, deschidere spre dezvoltare și spiritualitate): „să ia și pierdă drumul măntuirii” (p. 356).

¹ Pilda pe care o oferă ascultătorii reprezintă o sinteză a învățăturilor dogmatice despre biserică și preoție, transpuși într-o formă accesibilă publicului larg. Comparativă bisericii cu o barcă pe lac și cu preotul cu cărma reprezintă o modalitate de accesibilizare a discursului.

² Un astfel de eveniment, la care participă un public larg, este un moment prielnic pentru oratorul de către care protejează auditoriul de eventualele gânduri sau atacuri neortodoxe, combândându-le, uneori ironizându-le, și impunând teoria cretină despre cele două învățături luate în discuție.

În epilog se revine la argumentele importante întrebuinăte în secvențele discursivee anterioare. Finalul cuvântării conține sfaturi adresate auditoriului, îndemnuri, exprimate în mod afirmativ-imperativ, privitoare la prestrarea credinței și a obiceiurilor strămoșe: „*P stră i credința strămoșească. Veni i la biserică. Vorbi i lui Dumnezeu în limba strămoșească. Prestră i toate obiceiurile, toate tradițiile*” (p. 357). Discursul capătă circularitate. Felicitările și încredințările din exordiu sunt reluate în epilog, fără cându-se trecerea de la *eu la voi*, de la enunțuri expresive (*mă bucur, vă felicit*) la enunțuri directive (*păstră i, veni i*). Există locuri în predică în care, prin folosirea pronumele personal, oratorul se apropie de auditoriu, asumându-și condiția de participant activ la viața religioasă a comunității („există în lumea aceasta (...) o placă pentru tot ceea ce facem – p. 352; „Există, potrivit invocării noastre” ortodoxe, două judecări” – p. 352; „atunci se vor judeca și urmările faptelelor noastre” – p. 353; „ne-am rugat astăzi (...) să așezi și rugăciunea pe care o facem către Dumnezeu?”; „vedeați, uneori noi vrem anumite lucruri și nu ni se împlinesc. (...) și ne întrebăm atunci, de ce?”; „de aceea și noi în amintirea jertfei Sălănești ne facem semnul crucii” – p. 355; „cerem ajutorul Lui pentru minte” – p. 356). Când se face vorbire despre meritele comunității în restaurarea bisericii, argumentul modestiei, retragerea predicatorului din lumea lui „noi” și instituirea lumii lui „voi” aduce în prim-planul discursului meritele binefătorilor. („*Fi i încredință i...*” – p. 352; „*Să veni i în același biserică pentru a vă încredința lui Dumnezeu toate nevoiele sufletului*” – p. 354; „*cei care vă ademenesc pe la diferite case*” – p. 355; „*Aveți aici o frumoasă biserică și aveți un preot bun*” – p. 356; „*Vă felicit pentru toate aceste lucruri. (...)* *Să vă bucurați și de roadele muncii dvs.* (...)

i Dumnezeu să vă răsplătiți din plin pentru gândurile și faptele pe care le dăruiești Bisericii – p. 357). Dacă la început auditoriul era încredințat de „răsplătirea pentru faptele bune”, la sfârșit răsplata este „însușită” și garantată de invocații ale ierarhului și a cultelor divinătății în numele interlocutorilor. Finalul discursului combină genul epidictic (lauda adusă auditoriului) și genul deliberativ (îndemnurile pentru prestrarea unei vieți curate):

„Vă felicit pentru toate aceste lucruri și tuturor celor care au organizat și înfrumusetată în biserică să vă dea Dumnezeu însușit. Să vă face Dumnezeu parte de fericire în această lume (...). Să vă bucurați și de roadele muncii dvs., de roadele eforturilor pe care le depuneți în familiile dvs., și în afara familiilor, și Dumnezeu să vă răsplătiți din plin pentru gândurile și faptele pe care le dăruiești Bisericii” (p. 357).

Așa cum s-a putut observa în această scurtă prezentare, discursul rostit cu ocazia sfintirii unei biserici este construit cu ajutorul unor tehnici și structuri argumentative complexe, fiind caracterizat printr-o accentuare actualitate, atât sub aspectul conținutului, cât și al formei de prezentare. Mitropolitul ardelean își structurează cuvântarea pentru împlinirea scopului religios-moral, dar are în atenție și realitatea vieții cotidiene, adaptându-și discursul în funcție de contextul de comunicare, în funcție de performanța comunicativă. Locutorul ține cont de normele de receptabilitate în vederea observării aferenței adeziunii auditoriului și urmărește să spună ceea ce elor de moment ale acestuia.

Folosind multe momente ilustrative, bine alese, din surse foarte diverse, predica lui Antonie Plătăreanu dezvoltă cu mult nivelul unui simplu material informativ. Întâlnim pasaje întregi care se constituie în argumentări și ilustrări efective, prin folosirea unui stil direct, precis și prin încercările de a oferi definiții și limpezi conceptelor dogmatice și morale pe care le utilizează.

SURSE

Plimdeal , Antonie, 1989, *Cuvinte la zile mari*, Sibiu, 1989.

BIBLIOGRAFIE

- Belu, Dumitru, 1959, „A propov dui, ce în eles are”, *Mitropolia Ardealului*, IV, nr. 3–4, p. 263–276.
- Chilea, Sebastian, 1954, „Predica de succes”, *Mitropolia Olteniei*, VI, nr. 1–3, p. 36–38.
- Cristescu, Grigore, 1950, „Predică i predictor în vremea noastră”, *Studii teologice*, II, nr. 3-6, p. 137–157.
- Flai er, Mariana (coord.), 2007, *Arta comunicării în contextul diversității culturale și lingvistice*, Iași, Casa Editorială „Demiurg”.
- Florescu, Vasile, 1973, *Retorica i neoretorica*, București, Editura Academiei.
- Grecu, Constantin, 1982, *Logica interogativă i aplicării ei*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
- Grigoraș, Costachi, 2000 a, ...*Mergând, învățătoare i toate neamurile!*..., Iași, Editura Trinitas.
- Grigoraș, Costachi, 2000 b, ...*Propov dui i Evanghelia la toată fptura!*..., Iași, Editura Trinitas.
- Guia, Sorin, 2007, „Tipuri de discurs religios în secolul al XX-lea”, în Flai er (coord.) 2007: 76–85.
- Lo Cascio, Vincenzo, 2002, *Gramatica argumentării. Strategii i structuri*, traducere de Doina Condrea-Derer și Alina-Gabriela Sauciuc, București, Meteora Press.
- Maingueneau, Dominique, 1976, *Initiation aux méthodes de l'analyse du discours*, Paris, Librairie Hachette.
- Plimdeal , Antonie, 1996, *Pretul în biserică, în lume, acasă*, Sibiu.
- Robrieux, J.-J., 1993, *Éléments de rhétorique et d'argumentation*, Paris, Dunod.
- Rovenă-Frumușani, Daniela, 2000, *Argumentarea. Modele i strategii*, București, Editura Bic All.
- Săvăstru, Constantin, 1996, *Răsonalitate i discurs*, București, Editura didactică și pedagogică, R.A..
- erb nescu, Andra, 2002, *Întrebarea. Teorie i practică*, Iași, Editura Polirom.
- Toader, Ioan, 2002, *Retorica amvonului*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.

Argumentative Structures in the Religious Discourse. The Sermon on the Consecration of a Church

The present study presents several argumentative structures and rhetorical techniques that occur in religious discourse, with reference to a sermon delivered by the Romanian Metropolitan Antonie Plimdeal upon the consecration of a church. Unlike the liturgical sermon, the preaching on the consecration of a church is delivered in front of a very large audience and, thus, the priest outlines the essence of the Christian Orthodox teachings on the importance of the Church and priesthood and also dismisses other dogmatic challenges that the believers might be subjected to. In short, we analyzed the adequacy of the discourse to the communicative context and the communicative performance of the speaker by describing the use of such rhetorical arguments as the authority of the hierarch, the biblical and patristic quotation, the use of popular proverbs and sayings and the appeal to transfer the Scripture's teachings on the believer's daily life.